

РЕКОНСТРУКЦІЯ І АНАЛІЗ ВИСТАВИ

Для ОР БАКАЛАВР

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»), Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», «Акторське мистецтво театру ляльок»), Сценічне мистецтво («Театрознавство»)
Кваліфікація	Режисура драматичного театру. Режисура театру ляльок. Акторське мистецтво драматичного театру і кіно. Акторське мистецтво театру ляльок Театрознавство

Курс	4
Семестр	2
ECTS	3
Аудиторних годин	32
Лекції	16
Семінари	
Практичні	16
Індивідуальні	
Самостійна робота	58
Семестровий контроль	залік

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Лобанова Інга Вячеславівна, старший викладач кафедри театрознавства
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Lobanova.pdf https://orcid.org/0000-0002-8929-5532
e-mail	i.v.lobanova.2020@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Аналіз вистави» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів та згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань, які здобувачі вищої освіти повинні опанувати відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти уявлення про театральний процес в усій його складності та різноманітності, формування навичок аналізу театального тексту, зокрема, у студентів режисерських та акторських спеціальностей; розуміння відмінностей прочитання літературного і театального тексту; уміння зчитувати театральні коди, знаки, метафори; вироблення у здобувачів вищої освіти естетичного смаку, аналітичного сприйняття сценічних творів. Вважається доцільним і залучення до дискусійних моментів курсу і театрознавців, котрі на цей час вже отримали певні професійні знання і навички. Для них подається квінтесенція напрацьованого за попередні роки та дається можливість співставити театрознавчий дискурс з дискурсами режисерським та акторським. Власне, цей курс – спроба поєднати погляди на виставу різних учасників театального процесу, випрацювати між ними спільну мову і навички розуміння одне одного, створення комплексного підходу в аналізі вистави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- основний категоріальний та термінологічний апарат дисципліни;
- театральні тенденції, напрями, течії;
- принципи аналізу театального тексту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- вільно орієнтуватися в сучасному театральному процесі: від аналізу окремої вистави до комплексного дослідження прем'єр театального сезону, використовувати набуті знання для вирішення практичних ситуацій;
- оцінювати якість втілення драматургії на сцені;
- дати оцінку режисерській концепції, акторським роботам, сценографії, пластиці та ін. компонентам вистави;
- робити усні та письмові рецензії, в тому числі володіти навичками публічного рецензування перед трупкою.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

- **ЗК02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

- **ЗК03.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК04.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК07.** Здатність працювати в команді.
- **ЗК08.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування спеціальних **(фахових) компетентностей**:

- СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.
- СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
- СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.
- СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.
- СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
- СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
- СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.
- СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

- ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
- ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.
- ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.
- ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

- ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.
- ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.
- ПРН15. Знати закони психології творчості.
- ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

Перелік тем

Тема 1. Принципи концептуально-тематичного аналізу. Контекстуальний і позаконтекстуальний підходи. Принципи визначення жанру твору в сучасній драматургії. Гра з жанром часів постмодернізму.

Тема 2. Текст і підтекст. Особливості трактування п'єси режисером, актором і театрознавцем: спільне і відмінне.

Тема 3. Образ вистави. Компоненти вистави. Виокремлення основних складових на прикладі запропонованих педагогом вистав.

Тема 4. Режисерська концепція як стрижень постановки. Режисерський метод і його реалізація. Творчий метод і стиль в режисерській практиці.

Тема 5. Акторські роботи у виставі. Актор-співтворець та актор-протагоніст режисера. Артист в системі акторського ансамблю. Творчий метод, прийом і стиль акторського виконання ролі. Жанрова адекватність малюнка ролі. Міра реалізації актором режисерського задуму.

Тема 6. Роль сценографа у виставі. Режисура і сценографія. Випадки неспівпадіння режисерської та сценографічної концепцій. Взаємозв'язок сценічних часу і простору. Ритм, темпоритм.

Тема 7. Пластичний образ вистави: мізансцени, танцювальні мініатюри, інші виразні засоби

Тема 8. Світлова партитура вистави. Основи взаємодії режисера і художника з освітленням.

Тема 9. Звукова партитура вистави. Принципи використання музики та шумових комплексів у виставі.

Тема 10. Цілісність сприйняття вистави. Аргументаційний комплекс у позитивних і негативних оцінках вистави.

Тема 11. Вистава і глядач: дискурс контакту та конфлікту. Місце в сучасному театральному процесі

Тема 12. Особливості авторського висловлювання на обговоренні, для спеціального або періодичного театального видання.

Тема 13. Факт – відправна точка розвитку авторської думки. Розробка проблеми. Пошук доказів і форма подання.

Тема 14. Характер авторського «я» у публічному висловлюванні. «Драматизація» викладу. Композиційна розстановка акцентів. Публіцистичний і доказовий розділи. Причини виникнення проблеми і варіанти її вирішення.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger. Навчання проводиться за допомогою

технічних засобів та засобів дистанційного навчання (Zoom, Googl Meet, Moodle, Skype, Viber тощо).

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

90–100 – А – відмінно, здобувач вищої освіти повністю виконав практичні завдання в обсязі, передбаченому програмою; продемонстрував знання теорії, отримані впродовж різних етапів курсу, показав уміння застосовувати теоретичні знання в практичній роботі; сформованість використаних при написанні курсової роботи основних умінь і навичок;

82–89 – В – добре, здобувач вищої освіти практично повністю виконав завдання в обсязі, передбаченому програмою; продемонстрував знання теорії, отримані впродовж різних етапів курсу, показав уміння застосовувати теоретичні знання в практичній роботі; сформованість використовуваних при написанні курсової роботи умінь і навичок, але не завжди був точним в оцінці явища, яке розглядалося;

74–81 – С – добре, здобувач вищої освіти не повністю виконав завдання в обсязі, передбаченому програмою; продемонстрував неповні знання теорії, отримані впродовж різних етапів курсу, показав часткове уміння застосовувати теоретичні знання в практичній роботі; неповну сформованість використовуваних при написанні курсової роботи умінь і навичок, часто не був точним в оцінці явища, яке розглядалося;

64–73 – D – задовільно завдання виконано не повністю, викладення фрагментарне і непослідовне, робота має серйозні недоліки, неточність в оцінці явища, але здобувачем вищої освіти продемонстроване загальне розуміння питання і базові вміння, які свідчать про те, що програмний матеріал в цілому засвоєний.

60–63 – E – задовільно в практичній роботі допущена значна кількість помилок, не виправлених після зауважень викладача; при виконанні практичного завдання здобувач вищої освіти не впорався із застосуванням теоретичних знань; при невисокому рівні знання теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) виявлено незнання здобувачем вищої освіти більшої або найважливішої частини навчального матеріалу; не продемонстровані сформовані базові теоретичні та практичні навички, відсутній

необхідний обсяг роботи.

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) здобувач вищої освіти в практичній роботі продемонстрував повне невміння робити висновки і узагальнення, незнання теоретичних засад, нерозуміння основних понять.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна в цілому може викладатися для студентів з особливими освітніми потребами, але за умови дотримання ними правил особистої безпеки під час виконання курсових завдань.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>

Рекомендована література

1. Васильєв С.Г. Жанри журналістики в рамках семінару з театральної критики / С.Г. Васильєв. – К.: 2008 – 124 с.
2. Гротовський Є. Театр, ритуал, перформер / Є. Гротовський. Переклад з польської. – Львів: Літопис, 2008. – 186 с.
3. Клековкін О. До окреслення лексеми «театр» / Олександр Клековкін // Вісник львівського ун-ту. – 2003. – Вип.3. – С.3–14.
4. Корнієнко Н.М. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика. Спроба нелінійності / Н.М. Корнієнко. – Київ: НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2008. – 246 с.
5. Паві П: Словник театру / Патріс Паві. – Львів, 2006. – 640 с.
6. Юрковський Г. Мімезис – між монізмом і дуалізмом / Генріх Юрковський// Prosaenium. – 2005–2006. – №3(12), 1(14), 2–3(15–16). С. 28 – 34.

Рекомендовані Інтернет-ресурси:

1. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Пітер Брук Переклад з англ. – Львів: 2005. – 136 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Brook_Peter/Zhodnykh_sekretiv_Dumky_pro_aktorsku_maisternist_i_teatr/
2. Гарбузюк М. Театральна критика в Україні: режим перезавантаження / Майя Гарбузюк // Український журнал. – 2013. – №5. <http://ukrzurnal.eu/ukr.archive.html/1329/>
3. Гейзінга Й. Номо Ludens / Йоган Хейзінга. https://chtyvo.org.ua/authors/Heizynha_Yohan/
4. Курбас Л. Лекції з практики сцени. Питання простору, часу й ритму в мистецтві. Про сучасний темп і ритм// Курбас Л. Березіль: із творчої спадщини. – Київ, 1988. – 518 с. <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=5601>
5. «Сучасна театральна критика: фінал чи трансформація?» : Матеріали круглого столу в Центрі ім. Леся Курбаса (модератор – доктор мистецтвознавства Н. Корнієнко). http://kurbas.org.ua/projects/almanah6_2/10.pdf